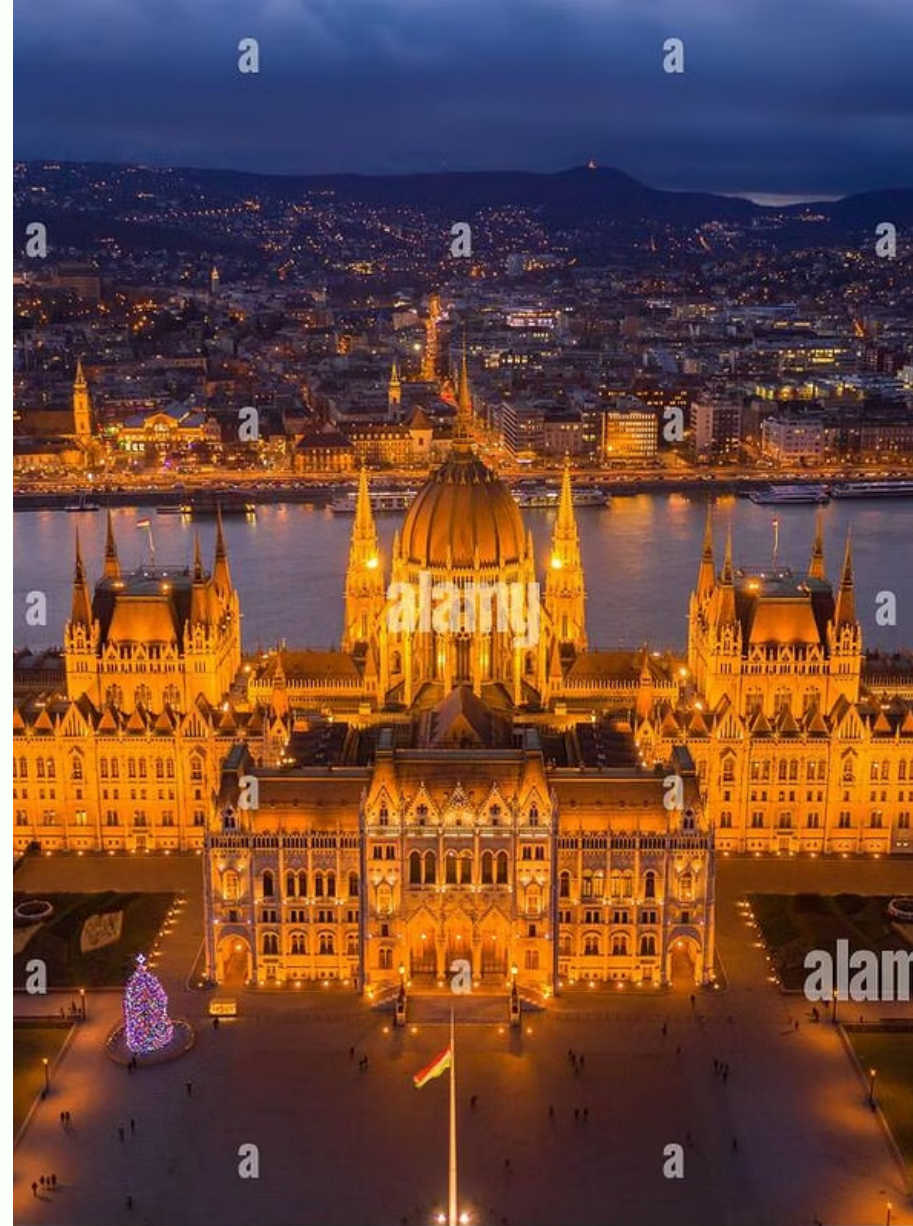

Magyarország kincsei: A Világörökség nyomában

Hogyan vált Magyarország az UNESCO világörökségének kiemelt országává?
Fedezzük fel együtt azokat a páratlan helyszíneket, amelyek az egész emberiség örökségét testesítik meg - és amelyek megőrzése közös felelősségünk.

12. ÉVFOLYAM · FÖLDRAJZ · 45 PERC

Az UNESCO küldetése: Ami az egész emberisége

Az UNESCO Világörökségi Egyezménye 1972-ben született meg, válaszul arra a felismerésre, hogy egyes kulturális és természeti értékek annyira pótolhatatlanok, hogy megóvásuk az egész emberiség közös felelőssége. Az egyezmény mára 195 ország csatlakozásával a legelfogadottabb nemzetközi kulturális egyezmény lett.

1972

A Világörökségi Egyezmény aláírása Párizsban

1 150+

Világörökségi helyszín világszerte

8 magyar

Felvett helyszín Magyarországról

Közös felelősség

Minden generáció kötelessége az örökség átadása

Magyarország 1985-ben csatlakozott az egyezményhez, és azóta folyamatosan dolgozik a kiemelkedő értékek feltárásán és védelmén.

Kezdetek: A budapesti panoráma (1987)

A helyszín

Budapest Duna-parti látképe és a Budai Várnegyed volt Magyarország első világörökségi helyszíne. 2002-ben bővült az Andrásy út és történelmi környezete, beleértve a Millenniumi Földalatti Vasutat és a Hősök terét.

- Budai Várnegyed - középkori és barokk épületek
- Gellért-hegy és Citadella
- Országház és Duna-parti panoráma
- Andrásy út - eklektikus nagypolgári sugárút

Az építészeti stílusok egyedülálló találkozása - a középkortól a szecesszióig - Budapestet a világ egyik legszebb fővárosává teszi. A helyszín a város fejlődésének élő enciklopédiája.

Időutazás: Hollókő ófalu (1987)

Hollókő nem csupán egy falu - ez egy élő múzeum. A Nógrád vármegyei település az egyetlen magyar falu, amely már az első felvételi hullámban, 1987-ben felkerült a világörökségi listára. A palóc népi építészet és hagyományok itt valóságos időutazást kínálnak a 20. századi mezőgazdasági forradalmat megelőző korba.

Élő hagyomány

A faluban ma is élnek olyan családok, akik őrzik a palóc hímzés, fazekasság és népviselet hagyományait. A húsvéti locsolás itt valódi közösségi esemény.

Építészeti egység

Az 55 védett épület egységes utcaképe a 17-18. századi falusi településszerkezetet tükrözi. A fehérre meszelt vályogházak és a fedett kapuk jellegzetes képet alkotnak.

Szimbolikus jelentőség

Hollókő a magyar falusi életmód szimbólumává vált, és példa arra, hogyan lehet egy közösség aktív részvételével megőrizni a kulturális örökséget.

A Föld mélye és a szellem ereje

TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG · 1995

Aggteleki-karszt és Szlovák-karszt barlangjai

Közös magyar-szlovák világörökségi helyszín, amely 712 barlangot foglal magában. A Baradla-barlang Európa egyik leghosszabb aktív patakrendszeres barlangja. A cseppkőképződmények millió éves geológiai folyamatokat dokumentálnak.

- Baradla-barlang: 25 km hossz, aktív vízfolyással
- Bevezetés a karsztjelenségek világába
- Ritka barlangi élővilág és endemikus fajok

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG · 1996

Pannonhalmi Bencés Főapátság

A 996-ban alapított apátság ezer év folyamatos szerzetesi életének színhelye. A román, gótikus, barokk és klasszicista stílusjegyek egyszerre jelennek meg az épületegyüttesben. A könyvtár 360 000 kötetet őriz.

- Szent Márton-hegy: az első magyar szerzetesközösség
- Folyamatos oktatási és kulturális misszió
- Bor- és gyógynövénykert hagyománya

A végtelen Puszta: Hortobágy (1999)

A Hortobágy nem csupán Magyarország első nemzeti parkja (1973), hanem az ember és a természet évezredes együttélésének élő bizonyítéka. A „kultúrtáj” fogalma itt válik kézzelfoghatóvá: a pusztta nem vadon, hanem az évszázados legeltetés formálta táj.

Biodiverzitás

A vizes élőhelyek több mint 300 madárfajnak adnak otthont, köztük a darunak és a kanalasgémnek. A szikes tavak egyedülálló ökoszisztémát alkotnak.

Pásztorhagyomány

A csikósok, gulyások és juhászok évszázados tudása az UNESCO szellemi kulturális örökség listáján is szerepel. A hortobágyi lovasbemutatók világhírűek.

Kilenclyukú híd

A 1833-ban épült kőhíd a Hortobágy jelképe. A 167 méteres híd a Tarna folyón ível át, és a magyar Alföld építészeti örökségének kiemelkedő darabja.

Ókori gyökerek és táji harmónia

PÉCS · 2000

Pécsi ókeresztény sírkamrák

A római kori Sopianae (Pécs) föld alatti temetkezési helyei a kereszténység korai elterjedésének egyedülálló emlékei. A 4. századból származó freskók és szimbólumok a római és keresztény művészet találkozását dokumentálják.

- Cella Septichora látogatóközpont
- Ritka ókeresztény falfestmények Európában
- A keresztény ikonográfia korai példái

FERTŐ-TÓ · 2001

Fertő-tó / Neusiedlersee kultúrtáj

Ausztriával közös helyszín, ahol a táj maga a történelem. A sekély szikes tó és környezete évezredek óta formálja a határ menti közösségek életét. A nádas partvidék és a szőlőültetvények egységes kultúrtájat alkotnak.

- Közös magyar-osztrák világörökség
- Nádas élővilág és vándorló madarak
- Hagyományos szőlő- és gyümölcstermesztés

Aranyló táj: Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék (2002)

A tokaji borvidék nem csupán bort termel - évszázadok tudását, tájformálását és kulturális identitást hordoz. 1737-ben itt hozták létre a világ első zárt borvidékét, amikor II. Károly király rendelete kijelölte a termőterület határait.

- 1** — **1737**
A világ első zárt borvidéke - királyi rendelettel védett terület
- 2** — **18. század**
A tokaji aszú európai udvarok kedvelt bora - „a királyok bora, a borok királya”
- 3** — **2002**
Felvétel az UNESCO világörökségi listájára kulturális tájként
- 4** — **Ma**
5 500 hektár szőlő, 28 település, élő borhagyomány és turizmus

 A tokaji táj egysége - a vulkanikus hegyek, a szőlőültetvények, a pincék és a falvak - együtt alkotja azt a kultúrtájat, amely az UNESCO elismerését kívívta.

A jövő öröksége: A magyar várományosi lista

A világörökségi cím elnyerése hosszú, szigorú folyamat eredménye. Magyarországnak jelenleg több kiemelkedő helyszíne várja a felvételt - ezek az úgynevezett várományosi listán szerepelnek.

1

Komáromi erődrendszer

A Duna két partján elterülő
19. századi
erődítményegyüttes Közép-
Európa legnagyobb
erődrendszere.

2

Dunakanyar kultúrtáj

A Duna kanyarulata és a
környező települések -
Visegrád, Esztergom,
Szentendre - történelmi
egysége.

3

Ipolytarnóci ősmaradványok

20 millió éves lábnyomok és
ősnövény-maradványok -
Európa egyik legjelentősebb
paleontológiai lelőhelye.

4

Tihanyi-félsziget

A Balaton egyedülálló
geológiai és kulturális tája,
a bencés apátsággal és a
belső-tavakkal.

Hogyan kerül egy helyszín a listára?

A jelölés folyamata több éves előkészítést igényel:

1. Javaslat benyújtása a nemzeti várományosi listára
2. Részletes dokumentáció elkészítése (dosszié)
3. ICOMOS vagy IUCN szakértői értékelés
4. Az UNESCO Világörökségi Bizottság döntése

A folyamat 5-10 évet is igénybe vehet.

Felelősségünk: Te mit tennél?

A világörökségi cím nem csupán elismerés - kötelezettség is. Minden generációnak meg kell találnia a módját, hogyan óvja és adja tovább ezeket az értékeket. Az örökségturizmus fenntartható működtetése kulcsfontosságú a jövő számára.

Szavazás

Neked melyik magyar világörökségi helyszín a legmeghatározóbb? Beszéljétek meg osztálytársaiddal!

Védelem

Az örökség megőrzése nemcsak államok feladata - mindenki hozzájárulhat a tudatos fogyasztással és a terjesztéssel.

Fenntartható turizmus

A felelős utazás segíti a helyi közösségeket, miközben megőrzi a helyszínek hitelességét a jövő generációi számára.

„Az örökség nem amit öröklünk - hanem amit a következő generációnak hagyunk.” - UNESCO alapelve

